

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

aut difficulter fit restitutio. Primò, si quis bona hæredum ad alios hæredes sua cooperatione facit venire: deindè, si quis, minùs idoneos promouerit ad officia Ecclesiastica: aut ad bellum in re ciuili, quàm maximè iniustum, vbi multi occiduntur corporaliter, sicut in iniusta promotione spiritualiter. Postremò, si quis famam proximi abstulerit: in his enim quantitas damni æstimari non potest, yndè difficilia sunt ad restitutionem: ab his ergo cauendum est maximè.

CAPVT XVII.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit contractus.*
2. *In quem finem Deus permittit contractum.*
3. *Quomodo benedicuntur rectè contractibus utentes, & quatenus malè utentes grauiter puniuntur.*

I.

Contractus est obligatio, qui ex duarum vel plurium partium pacto vel voluntate confurgit, sicut est inter emptorem & venditorem, qui ambo consentiunt in re cum pacto aut obligatione precij.

Fit autem contractus quatuor modis: re, verbis, literis & consensu. Sunt autem contractus iuris naturæ, quia vita humana habet opus mutua communicatione. Ideoq; Euangelium non abolet ordinationes politicas & œcumenicas, sicut nec iura naturæ. sunt ergo contractus ordinationes Dei, sicut aliæ politice ordinationes, vt magistratus, iudicia, leges: & sicut Salomon dicit Prou. 16. Statera & pondus iudicia Domini sunt, id est, res à Deo iustè ordinatæ: sine his enim homo agere non poterit. Spectant autem hæc ad corporalem necessitatē procurandam: Ideò emere & vendere rectè atq; Christianè, non sunt peccata. Deus quoq; donat hominibus artes ac diuitias variarum

rum

rum ppter mutuam cōmunicationem, vt ex illis & ceteri alantur. Indè sunt tā varię artes mechanicę, in uentiones rerū, officia, scientiæ, quę omnia sunt dona Dei, ad corporalē nostram societatem & necessariā tē ordinata: idèd tales artifices agnoscunt artē suam esse donū Dei, sicut etiā sciētia aliarum disciplinarū.

Secundò, finis illarum ordinationum & contractuum est considerandus: est autem principalis finis huius ordinationis, & Deus ordinauit hæc dona in hunc finem, vt per eam exerceamus charitatem: idèd Christianus in fide debet vt contractibus. Hoc autē fit, quandò sic vtimur & exercemus mercaturam aut commercia, tanquam dona Dei, vt in eo ostendat charitatem & exerceat erga proximum. Qui verò sic agit in commercijs, vt defraudet proximum suum, & ipsi per dolum malum struit insidias, atq; incōmoda adfert, is grauissimè peccat, & dono à Deo cōcesso abutitur. Contingit autem hoc primum verbis, dum alter alterum in contractu decipit mendacijs, laudat merces falsas, iurat per nomen Dei in vanum, maledicit, nō soluit debitum iuxta promissionem verborum suorum: hæc omnia sunt contra regulam Christi, cum ait: Quòd tibi fieri non velis, alteri ne feceris, Matth. 7. Deindè decipit falso modio, libra, vlna, & carius inscribit mercē, quàm digna est: & hi quoq; grauiter peccant. Prou. 11. Statera dolosa abominatio est apud Deum, & pondus æquum voluntas eius. Et Leuit. 19. Nolite inæqualiter negotiari cum vlna, cum libra & pondere atq; modio: sit modius rectus vobiscū, & non iniustus, quia ego sum, Dominus scilicet qui vobis hoc mando. Idèd hæc omnia destruunt charitatem, non ædificant. Igitur vult Deus, vt in timore Dei, id est, propter ipsum Deum, qui vult vt exerceas charitatem & iustitiam erga proximum, rectè exerceas tuam mercaturam. Nec hoc decet charitatē erga proximum, vt si velim emere mercem quàm vilissimè

lissimè potero, & extrudam quàm carissimè. Scriptura dicit ad Tit. 2. iustè & piè viuamus in hoc seculo. Exigit Deus à te iustitiam etiam gratuitam erga proximum, sicut tu accipis gratis ab illo iustitiam Rom. 3. & Phil. 3. Sed quis possit enumerare omnes fallacias atq; versutias contractuum, & maximè huius temporis, vbi nulla conscientia, nulla politica fides, nulla charitas proximi reperitur? Non magnum est habere diuitias, sed hoc arduum est, an iusto titulo, bona conscientia, sine damno proximi & cum charitate habeas. Habuit enim & Iudas triginta argenteos.

Tertiò, de benedictione & punitione contractuum dicit scriptura, primum de benedictione Deut. 25. Non habebis in sacculis diuersa pondera, maius & minus nec erit in domo tua modius maior & minor: pondus habebis iustum & equum, & modium æqualem & verum, vt multo tempore viuas super terram, quàm Dominus Deus dederit tibi: abominatur enim Deus illi qui facit hæc: & Prou. 16. melius est parum cum iustitia, quam multi fructus cum impietate & Mat. 16. Marc. 8. Luc. 9. Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucratur? aut quàm commutationem dabit homo pro anima sua? Si ergo vis coram Deo longo tempore viuere, & prosperare in emendo & vendendo, iustè habere omnia exerceas sine dolo aut damno proximi, id est cum dilectione propter Deum, qui hoc tibi precipit. Dicitur Prou. 12. Fraudulentus non inueniet lucrum. Igitur caute ab omni auaritia, inquit Christus Luc. 12. Quod iustum est & moderatum, vt aliquando fiat laboribus tuis compensatio, non prohibetur: vult enim Deus perpetuam communicationem, ideoq; necesse est esse tibi æqualem compensationem: si enim vna pars tantum daret, & altera reciperet, non esset perpetua communicatio. Ideò si res alterius partis exhauritur, non manet equalis compensatio, aut perpetua communicatio. Peccant igitur qui alios ita penitentia

exhauri